

Rokovala Únia potravinárov Slovenska

Novembrová diskusia slovenských potravinárov sa týkala najmä cien potravín, úľavy na odvodových povinnostiach či aktuálnych legislatívnych zmien. Výrobcovia potravín sa venovali aj európskemu návrhu – taxonómii, ktorý pripravuje Európska komisia s cieľom zosúladiť finančné mechanizmy s udržateľným agropotravinárstvom.

Taxonómia je klasifikácia všetkých ekonomických činností z hľadiska ich udržateľnosti, čo má slúžiť ako nástroj na presmerovanie investícií na podporu environmentálne udržateľných ekonomických aktivít.

Šesť cieľov

Aby bola činnosť hodnotená ako udržateľná, musí významne prispieť k jednému zo šiestich cieľov v oblasti životného prostredia a nespôbiť významnú škodu u ostatných piatich cieľov. Medzi stanovené ciele patrí: zmierňovanie zmeny klímy; prispôbovanie sa zmene klímy; trvalo udržateľné využívanie a ochrana vodných a morských zdrojov; prechod na obehové hospodárstvo; prevencia a obmedzovanie znečistenia; ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov.

V praxi to znamená, že ak investor požiada banku o úver, banka na základe pravidiel taxonómie určí mieru udržateľnosti investície s ohľadom na šesť environmentálnych cieľov a investičný zámer následne vyhodnotí.

O nás bez nás

Komisia spracováva podrobné kritériá udržateľného financovania pre jednotlivé ekonomické oblasti formou delegovaných aktov, ku ktorým už majú ostatné inštitúcie (Európsky parlament a Rada EÚ) len obmedzenú možnosť vyjadriť sa. Kritériá spracováva „panel odborníkov“, ktorých zastrešuje Platforma pre udržateľné financovanie. Tá vznikla v roku 2020 a je zložená z približne 100 členov

(cca 60 % tvoria environmentálne organizácie a 40 % finančné inštitúcie). Zástupcovia poľnohospodárov a potravinárov nie sú v predmetnej Platforme zastúpení. V roku 2022 vydala Platforma pre udržateľné financovanie dva sety odporúčaní pre pripravovaný delegovaný akt pre poľnohospodárstvo a potravinárstvo. Po veľkom tlaku, ktorý vyvolala reakcia agropotravinárskych organizácií na európskej úrovni, bolo predloženie poľnohospodársko - potravinárskych kritérií pozdržané zatiaľ na neurčito. Európska komisia však uvádza, že má naďalej záujem predložiť sto kritérií pre taxonómiu.

Diskusia je nutnosťou

Práve z tohto dôvodu chce Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora iniciovať vytvorenie širokej odbornej diskusie. Účastníkmi okrúhleho stola alebo pracovnej skupiny by mali byť experti z finančných inštitúcií, ministerstva financií, ministerstva poľnohospodárstva, ministerstva životného prostredia, agropotravinárskej samosprávy a ďalších relevantných zúčastnených strán.

„Z nášho pohľadu je nutné, aby slovenské národné inštitúcie začali diskusiu s Európskou komisiou ohľadom zloženia expertného panelu, ktorý je zodpovedný za spracovanie návrhu kritérií. Neúčast poľnohospodársko-potravinárskych expertov považujeme za alarmujúci a neprijateľný,“ uviedol na rokovaní Únie potravinárov Slovenska 21. novembra jej predseda Daniel Molnár.

Veľké ohrozenie prináša taxonómia najmä pre celú živočíšnu výrobu, ktorá kvôli ochrane pôdy potláča spracovanie červeného mäsa. Produkcia prakticky všetkých živočíšnych proteínov by bola hodnotená ako neudržateľná. Ako udržateľná by bola vnímaná len produkcia hydinového mäsa, vajec a mlieka z extenzívnych chovov, a aj to len pri splnení ďalších veľmi prísnych podmienok.